

במספר בירושלם - כ"140 אפירים, מהם 60-70 אצל, 3-40 לחי, 7-8 חברי הגנה.

- לראו: פקדי הממשלה עומדים לבוא הנה בקרוב ויש לקבוע קציני קשר לצבא - הרצוג, לארמיניסטרציה - איחן, לכלכלה - בונה ואראון, למטרה - יחזקאל (אבל הוא בח"א), מחבורה - בר-כוכבא (ז)

- בחשש משלחת מהאוניוורסיטא הרקטור - פקסה, פרופ" רקה (פיסיקאי) - ווד סנטור. קודם כל על שחרור סטודנטים ללימודים עד כמה שאפשר. אמרתי שכל סטודנט הקוסק בעבודה פרעם בעביל הבטחון לא ישוחרר מעבודה זו וגם לא ישולח לארצה אחר. ואני לסטודנטים אחרים אין לשחרר לבגרי, אבל ישחדלו לאמור המשכת לימודים כמה שאפשר. בגוש עציון נמצאים כ-80 סטודנטים. פקסה מבקש בעבילם קצת חומש שיוכלו ללמוד קצת - אם אי אפשר לשלוח אותם חזרה.

מצב הבטחון באוניוורסיטא עצמה הוטב - יש יותר ציוד, יותר חיל ויותר אנשים. יחד עם הדסה יש שם כ-500 איש באוניוורסיטא עצמה לנים כ-160 איש. פקסה מביע שהסתחילים ידעתו, הבוגרים יאפחדו להם לבגור לימודיהם. לבסוף עורר שאלם האוניוורסיטא עצמה. חוששים שח"א, רחובות והמדינה יבלעו אותה. דואגים שהמקולטה לרפואה תוקם, ועכשיו לדעת פקסה, יש צורך במקולה משפטית.

אמרתי להם שאיני מוסמך לדבר בשם המדינה, אבל דעתי ונדמה לי דעת רוב התנועה שהאוניוורסיטא בירושלם תהיה יותר מאוניוורסיטא למדינה - היא תהיה האוניוורסיטא של האומה, שיש בה יותר מאשר במדינה, והיא תשאר בירושלם לא רק למען חיזוק ירושלם - אלא ליכוד העם בכל התפוצות, בה יהיה מרכז הרוח של העם העברי. כל מוסד ספרותי גדול - הוצאת ספרים ראשית - ופעילי העשיה קשורים עם מדע שאינם זקוקים לאמצעי מחבורה כבדים - העשיה אומטית, חימית, ביולוגית, בקטריולוגית - יש לרכז בירושלם.

הערב תהיה להם פגישת אנשי המדע - פיסיקה, חימיה ורפואה - לדון על תרומתם לצרכי הבטחון. ביקשתי שימסרו הכל דרך אהרון המשמש קשר בין הבטחון ובין המדע. אם להם יש צורך בנציג נבחר של האוניוורסיטא - בבקשה.

16.2.48, יום ב'

ששון אין אנו מעונינים בהחשפת כניסתם של "הפולשים" לפעולה. הם מטיילים בג'יפים וטוביאים כסף, גם מונעים אימונים חדשים, כי סומכים עליהם. אבל אם הם יכו - ישלחו כוחות נוספים. בעיקר סומכים על כוחות "המלך" - ולע"ע לא מועילים. כוח זה של המלך לא יפעל לפני צאת האנגלים. אם ביניהם יכנסו הרבה כוחות - לא יזקקו לעבדאלה. ואם ייגזיזו כוחותינו וכוחות הפולשים יתעצמו - יהיה כוחו של עבדאלה טרי לעבודה.

- כדציינתי שיש כאן סחירה א בנימוקיו, אמר שאין סחירה. אחרי 4 חודשים של פעילות הליבה הכניסו רק 3-4000 איש, לא כולם מאומנים, גומרים אימונים זה. אם נהגרה בהם עכשיו - יהיו מוכרחים להוסיף רזרבות ולהכריז על גיוסיס חדשים. עד לפני שבוע היו מבייטים מכל הבא ליד. שלוש פרסמו בסוריה הודעה רשמית שהמחגיבים החדשים צריכים להביא תעודה רופא, ושאי; להם משפחה (לא הוראים, לא נשים ולא ילדים) ושאי; להם חובות. הניסוף - רכץ עליהם עול כבד של הפיכה בטכנות.

חוסר פעולה מצדנו הרגיע הממשלות ולא ישלחו אנשים. - מנין הבטחון שאם מצדנו נשקוט ונשהוף - לא יוסיפו לשלוח כנוסיות יום יום - וביום אחד יחנו לנו ככה קשה? ששון ענה: הייל שאינו לוחם עולה להם בהרבה כסף. כשהוא לוחם - לא. בקודם לא היו זרים בירושלם, לאחר שהרבצנו - הביאו זרים לירושלם, הזרים מביאים פריחת לערביכ (אדבא, זה ניסוף נגד התיקה). שאלתי ששון: נניח שאהה עושה כל מה שאמת רובה, כיצד אהה רואה ענינים עד הסוף? ענה: יש להם כארבעה אלפים איש, ממילים בארץ, חלקו ביניהם האזורים. כשאנגלים יצאו יערכו התקפה - נחכוני ליום ההוא וניהן להם מכה. אזיצטרכו טוב לארבעה חודשים למען החכוני. האכנס? אמר, יחכן שאז ישלחו הצבא שלהם.

קלסו שיחה ביום ששי בין ציר עבר הירדן במצרים ובין המלך. הציר אמר שיש 800 סעודים בג'וף, לא רחוק מעקבה, ללכת לנגב. הציר עורר שאלה בליגה, וחטפוד העיראקי איסמעיל צטוות הרגיע אותו שלא ילכן דרך עבר הירדן אלא דרך היס ואום רשד או סיני ומשם לנגב. ככוונה בחרו בסעודים בשכיל ומיונס לבידוי הנגב וכשרם המיוחד במלחמות טבר.

באחד לאנגליה טוריה ועבדאלה - סכור ששון שאין להניח שאנגליה או טוריה או
עבדאלה כבר קבעו דרכם סופית. יש כל מיני נסיונות - ברית עם כל מדינה, ברית עם
הליגה כולה, לא ברית - אלא הכרזה, ושום דבר טרם נסתיים, וכל אחד בוחן ובודק כל
מיני פטאירוח.

למי דו"ח צירוף מצרים כושינגטון לקהיר - אם לסמוך על עהון "אל מצור" מקהירו -
מיעבה אמריקא את אנגליה לחתום על חוזה איזורי עם הליגה, וע"י כך הפכה מחוזים
נפרדים עם מצרים, עיראק וכו'. לדעת ששון זה כולל א"י כמדינה ערבית (?), אם כי
זה לא נזכר כלל בדו"ח (אין לדעתי יסוד לששון ליתן פירוש כזה על א"י). ששון סכור
שהערבים לא יקטו שום סידור אם לא ידעו מה יהיה על הארץ.

ברתי עם ששון ענין א.ל.י, (ראה עם 77 קראתי לפניו העמוד) לא נכון ששון
ישב עם אמעטין יחד עם א.ל.י - יש אהו איש שי, ונחברד שהתכנית היא של
אנשטיין ולא של א.ל.י, ששון מיעץ שאני לא אמנש עם אנשטיין אלא הרצוג או לבני, או
לוויצא.

ב - 11 הרצוג. ברר מה רצונו של מקמילן. הם מוכנים להגן על כל ישוב יהודי,
אינו כהנגד שהישוב יגן על עצמו, אבל יחננד להתקפות נגדיות מצד הישוב. אם יתנו
לו ידיעות מוקדמות על הכנה ערבית להתקיף - יפעלו; כך למשל הודיעו להם על סוקשים
- וסלהו בבא למרק אוהם. אבל לא יפעלו נגד כנוכיות - שאינן מועלות.

ראש כנוסיה סיפר לקצין שהם סחכוננים לחקוף נקודות - בשיטה פגע וברח, לא בכוחות
מרוכזים, כי אינם רוצים להסתכן עם האנגלים.

יש כמה שוכרים שמציעים שרוהם למדינה. לא יודעים מה לעשות. לדעתי יש לקבל אותם -
וכינהים יהיו בני בריחנו. הרצוג מבקש לחת חוראה כזו ליחזקאל.

בירוטלס, לדעת הרצוג, יש להזהר. הם רבישים. השחמטו ברם קול בסלביה - וחחוצאח
גידור. היום ממוצאים בית בימין מטה, המוסל פולוק שונא אוהנו, הבישוף הוא נגדנו.

לכן הרצוג טחנוד למשלוח כוח אמצע לגוש עציון, כי התוצאה היא מניעה שמירה הצבא על גוש עציון. אפשר במסך כמה חדשים "לבנות" שם אספקה - אם ישלחו דרך הכביש יתכן שהצבא יטרב להבא לתח לוויה. הרצוג פיעץ להעכיר האנסיים (מאה איש) באוויר. יש כבר מקום חניה.

הרצוג מציע הקמת בריגדה משוריינת. כל חייל צריך לדעת לנהוג, אלחוט, מקלע. יש לאכזן שימוש במטורינים, היאוס, וגם לתאם פעולה המטורינים עם הרגלים המטונעים. הרצוג היה בטוח של בריגדה, עבר חחת קניינתה. ביקשתי להכין תכנית של גדוד מטוריין.

- ליבוביץ המהנדס, אמרתי לו שהאגירה של מים המכוננת לא מספיקה. יש להכין מים עד ימות הגשמים. דרושים לפחות 100,000 מ"מ. בטנקים לדעת ליבוביץ זה לא יתכן. האם לא יתכן 100 ברכות של אלף קוב. לדעת ליבוביץ מטר מעוקב יעלה 3 לירות. - עד עכשיו חשבו 10 ליטר לנפש ליום, בשעת חירום יספיקו 5 ליטר ליום לנפש. למאה אלף איש 500 מטר מעוקב ליום. למאתים יום - ידרשו 100,000; יש לנו 30,000 מ"מ, בכרכה בכוכמה 15,000 מ"מ, בבורות שונים יתכן יש עוד 10000 מ"מ - באופן שיחסר 50,000 מ"מ. עכשיו צורכת ירושלים כולה 17,000 מטר מעוקב ליום, אפשר לתח מראש העין רק 12,000 מ"מ ליום. ראש העין יכלה לתח יותר, אבל המכונות לא מספיקות.

- הרב פיישמן איני יוצא חובה כיו"ר. הפקידים נבוכים. שומעים שקומדים לקבל פקודי הממשלה, ועלי פקודי הסוכנות לא חושבים כלל.

י.מ. לויין פרטס קונטרס באמריקא ומחנפל על הרב פיישמן. הוא דורש שלא יהיה מו"מ עם האגודה בלי ידיעתו. בהנהלת הבטיחו לו שלא יעשו כלום בלעדיו, אבל אינו בטוח. - הוא מחאונן על גרינבוים - הוא הורס הישיבות - מדבר כל הזמן, טרגיז כולם.

פיישמן דורש מדור מיוחד לירושלים. - והוועד המיוחד אינו קשור להנהלה. פיישמן לא יהיה מיניסטר - כי לא יעזוב ירושלים, אם כי דרוש מיניסטר לדעתן; ומוטב שהוא

יהיה מיניסטר לזה מסאר אחר. יש שמי ועדות לירושלם - אחת של ועד המצב, השנית של סוחרים: מן ועוד.

- הזמנה גרנובסקי - דרשה שיסלגרף לאנשיו באמריקא שכסמי בולדה מוקדשים לבטחון. קפלן לא דיבר אהו על כך, אלא על כסמי 6 מיליון המלווה, ועל אלה סלגרף. גרנובסקי מכחיש דבר קפלן ככאילו הוא דרש חצי. עוררתי ענין הנגב. התקציב של 2 מיליון ומאה אלף אטרהי אינו הגדול. יתכן שידרש אותם. זוהי רכישת הנגב - בכחון וההישבות כרוכים יחד. אם קה"ק תקח על עצמה את כל מפעל הנגב - יש לדעתי לשחרר אותה מההתמנות בהקצבות לבטחון, אם כי לא נשחרר אותה ממחן ערכיות והקלות אחרות. הציוד המזוין לנגב יבוא מתקציב הבטחון הכללי. גרנובסקי נוטה להצעה זו, יציע לקה"ק שהיא מקבלת על עצמה מפעל הנגב - עכשיו זה למעלה משני מיליון, יתכן שזה יהיה יותר. בתנאי שקה"ק תשתחף בקביעת התכנית, בייעילות הוצאת הכסף והמסן. תנאי שני - במפעל זה ממלאה קה"ק חובה ובטחון, והיא משתחררת מסאר התביעות כלמי הבטחון (גרנובסקי - מוניף גם עליה, סרבהי להסכים פה).

גרנובסקי הוא בוערת ירושלם: רמז, בן צבי, הרב פיישמן, ברנרד, גוסף, ברנשטיין, סנטור, גרנובסקי. צרפו גם מנחה אלישר - ראש לשכת המסחר, איש הגון, קבעו חמש ועדות (שנה: 1) לשאלות משפטיות מנהליות, (2) לפיהוח כלכלי (רמז, ברנשטיין, פיישמן, גרנובסקי, סלובון, מנחה אלישר, ערוסין, מן) (3) למוקצות הורה טרע ותרבות, (4) לקרקע, שכון וחכנון (גרנובסקי, אשבל, ארהט' נויטלד, זלטן ליפסיץ), (5) למגיעה יציאה. נוסדה חברת למען ירושלם (לפיהוח) עם הון של חצי מיליון, קפלן הסכים שהסוכנות תהן 100,000, קה"ק תהן 100,000, ההסתדרות נתבעת 50,000 (התחייבו כבר על 25,000), הכשרת הישוב 25,000, ומאנשי ירושלם 20,000. מה יעסוף עיבוד העשיה שאינה דורשת הובלה. רכשו 400 דונם מדרום לבית לחם לאזור העסיה, מפעל בניה.

- אה"צ הביא לי דור ערטים על הציוד הטעט שקיבלו וחרב שלא קיבלו, וכמה הם חייבים למגוייסיים ובעד קניות: היום חייבים 40,000 לא"י. אין להם כל מפרעה עד סוף החודש. צרכי החודש בירושלם הם 50,000 לא"י (החזקת מגוייסיים).

- קבעתי ועדה של שלשה - אזרחי, אייזנברג ודוד שיחליטו על החודשים הדרושים לבטחון בבניני המוסדות הלאומיים.

17.2.48, יום ג', ז' אדר א'

חזרתי הבוקר לת"א. השיירא יצאה בזמנה - ללא איחורים ושחיות בדרך. נסענו דרך מסמיה - יעזור. ללא כל מגע. המסע נמשך 2/2 שעות.

- יגאל ט. מודיע שלמי ידיעוהיו מהכוננים הערבים לפוצץ הגשרים סעמק החולה לצפת. הוא רוצה לפוצץ החילה הגשרים שבין עכש וצפת, ע"י מירון. התנגדתי לדברז אין אנו צריכים הראטונים לפוצץ גשרים בארץ. פיבוצ גשר על ידינו לא ימנע פיבוצ על ידם, להיפך יגביר. זה עלול גם להכניס הצבא לפעולה. לנו נחוץ גשר יותר מאשר לערבים - אנו זקוקים יותר לתחבורה מוטורית.

כשנסעתי הבוקר מירושלם דרך לטרון מסמיה התפלאתי על כל גשר שעברנו בו - למה הוא שלם עדיין?

- ישראל הביא לי יעקבסון וגד מחנס. אטאט שוב הסדר ימו-מ"א. ביום ששי בא רובינסון ליעקבסון ומסר לו בשם המפקד העיראקי בימו ("איש/ רציני ובעל תרבות") ובשם רשיד ריאחי (איש ימו) שדחית הצעת השלום לא היתה מוסמכת ונעשתה על דעת מזכיר הועדה הלאומית, אמין ביי. "המפקד" מציע הסדר ל3-2 חודשים לכל כחוז לוד. יעקבסון הציע להסתפק בקטגוריה הרצת רכבת לוד ימו (אנו נהיה אחראים על הקו ת"א ימו) וראש העין פ"ת. בה"א עכשיו אין נמט, מזוט, חסרי בנין, באשר אין רכבת סחורות של ת"א והסביבה מונחות בחימה - ללא חומך. הוא הציע גם בטחון הכביש מקוח - בית דגן. גד מכנס וישראל מחייבים ההצעה.

- בארבע וחצי כנוס מגבית ההתגייסות. נסתיימה לפני זמנה. רטז נשא הנאום הקצר ביותר בחייו.